

Новогусарівська гімназія
Балаклійської міської ради Харківської області
64264, Харківська область, Ізюмський район, село Нова Гусарівка,
вулиця Центральна, будинок 47, телефон 66-5-84
e-mail: novohusarivskiy@ukr.net, код ЄДРПОУ 25457752

*Доповідь
на шкільному
методичному об'єднанні педагогічних працівників
дошкільного підрозділу та початкових класів*

**«Педагогіка партнерства –
основа Нової української школи,
що ґрунтується на співпраці
учня, вчителя і батьків»**

*Підготувала: учитель початкових
класів*

вищої кваліфікаційної категорії

Гнечка Надія Михайлівна

2021 р.

**«Педагогіка партнерства – основа Нової української школи,
що ґрунтується на співпраці учня, вчителя і батьків»**

(Слайд №1)

Шановні колеги! Щиро вітаю вас на ШМО вчителів початкових класів.

1. Гра «Палички»

Інструкція. Витягуючи палички, назвіть 3 свої гарні якості або факт, про який ми ще не знаємо.

2. Повідомлення теми і мети ШМО.

Сьогодні ми поговоримо з вами про формування партнерства та відпрацюємо алгоритм дій, який буде направлений на досягнення успіху. *Слайд №2*

3. Вправа «Розминка» (3 хв) (Слайд №3)

Мета: Встановлення позитивного мікроклімату в групі.

Учасники тренінгу стають в коло, на відстані 50-60 см. Олівці здавлюються між подушечками вказівних пальців сусідів. Група не випускаючи олівці, виконує завдання:

- підняти руки, повернути в попереднє положення;
- нахилитись вперед;
- присісти, встати.

Обговорення: Які дії повинен виконувати кожен із учасників, щоб олівці в колі не падали? На що орієнтуватись при виконанні цих дій? Як встановити з оточуючими взаєморозуміння, навчитись «відчувати» іншу людину?

4. Для того, щоб дізнатися про що ми сьогодні поговоримо давайте переглянемо відео.

(Перегляд відео Слайд №4)

Пекло і рай влаштовані однаково. Різниця - всередині нас.

Обговорення :

- Що відрізняло людей в одній кімнаті від тих, що були в іншій?
- Що зробили щасливі люди і були в змозі зробити нещасні?
- Що допомогло людям у раю бути щасливими?

5. Вправа «Шкала оцінювання» (Слайд №5)

Перед вами шкала оцінювання. На цій шкалі 0 відповідає вислову: «Педагогіки партнерства в нашій школі не існує», а 100 - «Вся педагогічна діяльність в нашій школі побудована на принципах педагогіки партнерства»

0 _____ 100 Наклейте свою зірочку.

Це наш сьогоднішній день.

Зараз в групах ми обговоримо, що (які проблеми) заважає будувати в школі партнерські відносини між вчителями та учнями.

Отже, про що ми будемо сьогодні говорити. Так, про партнерство. Сьогодні в умовах модернізації української освіти одним із напрямків оптимізації навчального процесу є його спрямування на демократизацію взаємовідносин викладача та учня,

що відображається в нових підходах до навчання: створенні сприятливої атмосфери співробітництва, зниженні монологічного викладу матеріалу та дублювання інформації, яка може бути отримана з доступних джерел і переходу до діалогізованого спілкування з учнями в ході навчального процесу, інтенсифікації впровадження в навчальний процес активних методів навчання, які дають можливості для розкриття творчої особистості, розвитку ініціативи, активізації пізнавально-навчальної діяльності учня. «Педагогіка партнерства» є один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. (Слайд №6, 7)

Термін «партнерство» переважно визначають як:

- система взаємовідносин, які відбуваються у процесі певної спільної діяльності;
- спосіб взаємодії і взаємин, організованих на принципах рівності, добровільності, рівнозначності та доповнюваності всіх її учасників;
- організаційна форма спільної діяльності, що передбачає об'єднання осіб на відповідних умовах розподілу праці та активної участі в її реалізації;
- спосіб взаємовідносин, за яких зберігаються права кожної із сторін, чітко узгоджені і злагоджені дії учасників спільної справи, що ґрунтуються на засадах взаємовигоди та рівноправності. (Слайд №8)

Педагогіка партнерства – чітко визначена система взаємовідносин всіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, вчителів), яка:

- організовується на принципах добровільності й спільних інтересів;
- ґрунтується на повазі й рівноправності всіх учасників, дотримуючись визначених норм (права та обов'язки) та враховуючи ціннісні орієнтири кожної із сторін;
- передбачає активне включення всіх учасників у реалізацію спільних завдань та готовність брати на себе відповідальність за їх результати.

Партнери, вчителі, учні, батьки. Жодне слово в цій темі не є новим, а трикутник взаємодії «учні — вчителі — батьки» — це основа виховного простору школи.

Основні положення партнерської технології: (Слайд №9, 10)

Учитель і його учень (учні) – ділові партнери

Педагогіка партнерства ґрунтується на таких принципах:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах, стосунках;

- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Для сприяння самореалізації кожного учня треба розуміти, що кожен учень – це унікальна й неповторна індивідуальність. Тому пріоритет вільного розвитку особи є базовим принципом побудови освітнього середовища школи, головна мета якої – зрозуміти кожну особистість та виявити до неї повагу.

До реалізації ідей педагогіки партнерства ведуть два шляхи.

По-перше, шлях, який можна назвати «романтичним» – «віддавши серце дітям». Учитель наближується до дитини за рахунок великої любові і поваги до неї, «схиляється до її рівня». Слідом за В. Сухомлинським цей шлях пропонував і відомий грузинський педагог Ш. Амонашвілі. На жаль, не всі педагоги готові до такого стилю стосунків, і далеко не всі діти повірять у свою «рівність» з учителем.

По-друге, – це шлях розподілу функцій вчителя та учня і організація їх співпраці. У функції вчителя входить ретельно підготувати вдома для дитини навчальне завдання (задачу), продумати в деталях хід його вирішення різними групами учнів тощо. Функція учня – на добровільних засадах прийняти запропоновану вчителем задачу як свою і самостійно її вирішувати. У такому випадку обидва учасники навчання і виховання – вчитель і учень – рівноправні, вони – суб'єкти діяльності. Ніхто ні над ким не застосовує владу. Так реалізується ідея рівності. Не кожен учитель має достатній запас любові до дітей, але кожен може побудувати навчання так, щоб дитина почувала себе істотою вільною і час від часу забувала, що в класі є «наглядач».

Таким чином, психологічну основу педагогіки партнерства складають суб'єкт-суб'єктні стосунки – співпраця двох суб'єктів. Цей тип взаємин є для навчально-виховного процесу оптимальним, бо, з одного боку, він зберігає за вчителем функцію управління, а з другого, – дає учневі можливість діяти самостійно.

Тому завдання педагогів полягає у створенні атмосфери турботи і підтримки учнів, яка сприяла б розвитку їхніх можливостей, задовольняла їхні інтелектуальні, емоційні й соціальні потреби.

Для того, щоб освітнє середовище сприяло самореалізації кожного учня, робота повинна бути спрямована на те, щоб кожен учень міг:

- розвинути здібності критичного мислення й незалежного висловлювання;
- поповнити знання у сферах, які цікаві учневі й розкривають перед ним нові горизонти пізнання;
- розвивати спроможність приймати самостійні рішення;
- оволодівати необхідними навичками з базових та профільних предметів;
- навчити радіти навчанню й поважати освіту;
- розвинути свій емоційний інтелект;
- отримати необхідну індивідуальну педагогічну підтримку;
- розвинути самосвідомість кожного учня як самостійної особистості і як члена колективу;
- зберегти і зміцнити моральне, фізичне і психічне здоров'я вихованців
- сприяти взаємоузгодженню зовнішніх потреб та внутрішніх мотивів до саморозвитку та самореалізації всіх учасників навчально-виховного процесу.

Робота з учнями будується на використанні у викладанні нових підходів, які переносять акцент не на накопичення знань, а на формування технологій розумової праці учнів.

Співпраця учителя і учнів, партнерство на уроці, спільний процес пізнання і відкриттів, постійне створення ситуації успіху – ось складові самореалізації учня в освітньому середовищі. Треба прагнути, щоб дитина чи підліток не тільки володіли сумою знань зі шкільних предметів, але й усім досвідом демократичних відносин у суспільстві, навичками управління собою, своїм життям у колективі, вмінні брати відповідальність за свою діяльність. Для цього вектор діяльності повертати на виховання готовності кожного учня до вирішення власних задач визначення свого місця в житті, успішного розвитку і реалізації своїх нахилів і інтересів.

Висновок: Педагогіка партнерства важлива і незамінна з огляду на те, що:

По-перше, сприяє створенню атмосфери, у якій найкраще розкривається потенціал кожного учня, формується його ініціативність і креативність. А це – один із ключових активів сучасного світу.

По-друге, партнерство задовольняє потребу в значимості й приналежності та зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає інтелекту працювати ефективніше.

По-третє, такий формат стосунків найкраще готує молодих людей до професійної діяльності й ролі активного громадянина у відкритому світі.

Розглянувши теорію питання, перейдімо до закріплення матеріалу на практиці.

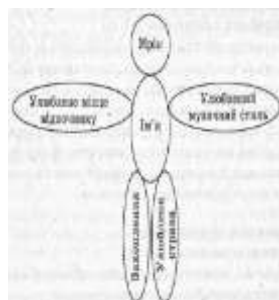
6. Вправа «Бінго» (Слайд №11)

Мета: Сприяти формуванню позитивної самооцінки; усвідомленню унікальності кожної людини.

Кожному учаснику дають аркуш паперу. Необхідно без ножиць, тільки руками "вирізати" фігурку "Бінго" - силует людини.

Після цього кожен пише на "Бінго":

- На голові - про свою мрію
- На правій руці - про улюблене місце відпочинку
- На лівій руці - про улюблений музичний стиль (пісню)
- На правій нозі - про своє захоплення (хобі)
- На лівій нозі - про свою улюблену страву.

На наступному етапі учасники встають зі своїх місць і, підходячи один до одного, мають знайти і записати на своїх «Бінго» імена тих, з ким у них однакові одна або кілька позицій.

Після цього учасники повертаються у коло. Тренер ставить питання:

- Чи є такі учасники, в яких однаковими є всі позиції?
- У кого збіглася одна позиція?
- У кого збіглися декілька позицій?
- Чи є учасники, в яких усі позиції різні?
- Про що ми можемо сказати аналізуючи цю вправу?
- Що допомагає людям пізнавати одне одного?

Отже, ми всі такі різні, але й водночас у нас багато спільного. Всі ми прагнемо допомогти учням здобути знання, виховуємо в них доброзичливість, толерантність, чуйність і ще багато рис, притаманних людині. Одним нам буде важко впоратися, тому *Місія Нової української школи* – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості на основі партнерства.

Заключний етап: учасники наклеюють «Бінго» на великий лист паперу, утворюючи своєрідний танок з кольорових фігурок.

7. Вправа «Мальованки».. (Під музику)

Хід вправи.

Учасники утворюють пари, розраховувшись на «перший – другий». Перші номери виходять з кімнати. Другі номери залишаються, одержують аркуші паперу формату А4 і слухають інструкцію: «Протягом двох хвилин ви повинні намалювати будинок. Ви будете тримати в руці олівець. Ваш партнер через хвилину повернеться до класу і допоможе Вам, поклавши свою руку на вашу, у якій Ви тримаєте олівець. Розмовляти не дозволяється. За моєю командою ви починаєте втілювати задумане в житті».

Далі тренер виходить з аудиторії і проводить нараду для других номерів: «Протягом двох хвилин ви повинні намалювати дерево. Ваш партнер буде тримати в руці олівець. Ви, коли зайдете до класу, покладете свою руку на руку з олівцем партнера. Розмовляти не дозволяється. За моєю командою ви починаєте втілювати задумане в житті».

Хто залишиться без пари, стає експертом

Після цього пари малюють малюнки, а потім демонструють їх.

Питання для обговорення.

- Чи комфортно Вам було малювати в парі?
- Що почували перші номери? А що – другі?
- Ті, хто відчував на собі тиск, а можливо агресію, як ви почували себе під час гри і після неї?
- Для чого ми проводили цю вправу?

Отож партнерство потрібне завжди.

8. Групове заняття «Чарівна скринька»

Протягом 30 секунд кожна група на аркуші пише, яким повинен бути ... та після завершення часу передає аркуш іншій групі. Вправа триває, доки кожна група не отримає аркуш, з якого починала роботу. Словосполучення для груп:

Сучасний учень

Сучасний учитель

Сучасна школа

Сучасне навчальне середовище

Сучасні батьки

Обговорення отриманих відповідей.

9. «4 зони» від Ю.Б.Гіппенрейтер.

«Можна», «Можна, але не завжди», «Можна лиш іноді», «Не можна».

Продовжуємо обговорювати, як будувати нам вчителям партнерські відносини з колегами, учнями, батьками.

1. У зелену зону поміщаємо все те, що дозволяється робити «партнеру» на його власний розсуд або за бажанням.

2. Дії, в яких надається відносна свобода, знаходяться в жовтій зоні. Дозволяється діяти за власним вибором, але в межах визначених обмежень.

3. У помаранчевої зоні знаходяться такі дії, які в цілому нами не схвалюються, але через особливі обставини зараз допускаються.

4. Нарешті, в останній, червоною, зоні знаходяться дії, неприйнятні ні за яких обставин. Це наші категоричні «не можна», де не може бути винятків.

Перша група аналізує, що «можна» або «не можна» колегам-партнерам; друга учням-партнерам; третя батькам-партнерам.

Групи захищають свої роботи.

Обговорення.

- У якій зоні було працювати легко?
- Які були труднощі?
- Чи всі були одностайні?
- Як знайшли компроміс?
- Які висновки зробили з даної вправи?
- А що ж можемо ми? На посаді вчителя, класного керівника? Зараз ви заповніть табличку «**Я хочу змінити / Я можу змінити / Для цього я зроблю ...**» по 3-4 реальних пропозиції в кожному стовпчику.

Обговорення.

Що б ви хотіли змінити?

Що ви можете змінити?

Що ви зробите для того, щоб ці зміни стали реальністю.

- Листочки залишаються у вас, як завдання на найближче майбутнє.

10. Пропоную Вам ще одну вправу: «Колективна поема»(Слайд №12)

Кожен учасник повинен доповнити одним коротким рядком невеличку розповідь. Я почну, а вас прошу всіх доповнювати, адже ми з вами партнери.

«...Вранці я підійшла до вікна й не впізнала свій двір.

- *Все подвір'я було устелене опалим листям.*
- *Всі дерева одягли яскраве вбрання, наче зібралися на бал.*
- *А сонечко дарувало нам останні свої промені, останнє тепло.*
- *Пожовкле листя віддзеркалювало золото.*
- *Дуже хочеться прогулятися по жовтому килиму.*
- *Незабаром важкі краплі впали на землю.*
- *Радісно іти по жовтому листю під осіннім дощем.*
- *Осінь це друга весна, коли кожен листочок нагадує квітку...»*

Кожен з нас написав тільки один рядок, а в результаті вийшла ціла поема. Так і з дітьми, ми вносимо лише маленьку частинку себе, щоб у кінцевому результаті наші учні вийшли зі школи справжніми людьми. Це і є етичний концепт педагогіки партнерства.

Ми з вами виступали в ролі учнів, учителів, не ділилися на пари, групи та команди, працювали всі разом, адже це і є партнерство. Під час роботи панувала атмосфера взаємоповаги, співпраці, толерантності, що стало реалізацією етичного концепту Нової української школи.

11.Метод «З – П». Чи досягли ми мети на нашому практичному занятті?

Персона – про себе, про свої почуття.

Процес – як пройшлопрактичне заняття.

Продукт – результат, якого ми добилися...

12. Заключне слово. Вправа «Коло вдячності».

Шановні колеги, сьогодні під час практичного заняття ми з Вами намагалися окреслити основні фактори побудови партнерства. Намагалися відповісти на питання: хто такі партнери, і як важливо мати партнерів під час освітнього процесу.

Авторитету, в основі якого лежить слово вчителя, сьогодні вже не достатньо. Діти гостро відчувають потребу у спілкуванні, у тому, щоб їх вислухали та почули. Цього хочуть і батьки, а також і ми з вами. **Тому починати завжди треба з себе.**

Педагогіка партнерства – це сплетіння життєвих цілей і намірів усіх членів команди. (вчитель+учні+батьки)

Дух партнерства створює середовище, що робить роботу комфортною й ефективною.

А зараз запрошую Вас в останнє коло. І це коло ми назвемо Колом вдячності. Кожен із учасників передаючи іграшку по колу скаже слово вдячності своєму колезі за час проведений разом

Любіть себе, та не безмежно,
Не бійтесь правди, хоч яка гірка,
Робіть з любов'ю все, та обережно,
І не лякайтесь сліз, що як ріка.
Дякую усім!

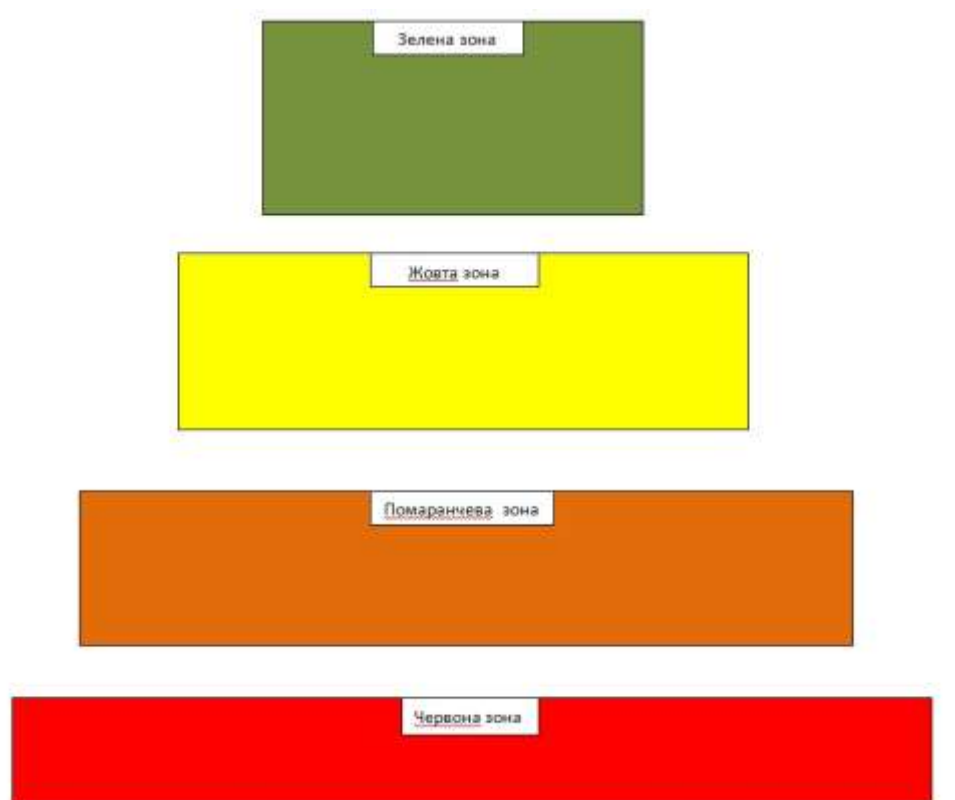
Юлії Гіппенрейтер

Можна

Можна, але не завжди

Можна лиш іноді

Не можна

«Я хочу змінити»	«Я можу змінити»	«Для цього я зроблю ...»